

houdt ze voor altijd van elkaar gescheiden. Zijn fysionomie vertolkt de woede.

Ana Torfs schrijft zelf in het al even sobere, verzorgde programmaboek: 'Opera herleid tot de minimale handelingen die zich op een zingend gelaat aftekenen, tot de extreme nabijheid van het zingende gelaat dat nooit zichtbaar is in de operaruimte.' Haar speciale aandacht voor zowel de eigenheid van film als voor de emotionele zeggingskracht van een menselijk gezicht heeft de filmmaakster voordien al in haar videowerk met Jurgen Persijn (*Akorova-Baugniet* over de danseres Akarova en *Mozart-Repetities* rondom het dansgezelschap Rosas) op overtuigende wijze tentoongespreid. Dit keer heeft ze die voorliefdes uitgepuurd tot een herleiding van een operastuk die geen vereenvoudiging of beperking is. De strengheid van deze spaarzame interpretatie van *Il combattimento di Tancredi e Clorinda* maakt een veelheid aan rijke emoties en inspirerende denkpijpen los die andere meer theatrale uitvoeringen paradoxaal genoeg vaak moeten missen.

Wie bij de bewerking van een opera videobeelden gaat inkaderen in een lijst formuleert willens nillens een reflectie over enkele media. Het elektronisch medium hoort ontegensprekelijk in deze eeuw thuis, maar wanneer ingelijst en opgehangen als een schilderij van weleer refereert het toch aan de negentiende eeuwse (portret)fotografie en aan de schilderkunst. Die welkome spanning tussen oud en nieuw verradert zichzelf nog het best in de rode museumkoord die de video-schilderijen van de kijk(st)er/luisteraar(ster) scheidt. Wat is hier de lang

vergane kunstvorm? Is het de schilderkunst, de fotografie, de opera of reeds de film/videokunst die tot museumkunst is verworpen?

Die ironische afstand die bewondering en ontroering niet in de weg staat, is ook terug te vinden in Els Opsomers foto-interpretatie van Monteverdi's stuk. Haar zwart-wit fotoreeks fungeert als anti-chambre voor de video-installatie. Ook zij speelt een spel met afstand en nabijheid: de kijk(st)er wordt uitgenodigd om met behulp van een lichtschaakelaar de foto's die in bakken aan de muur hangen te doen oplichten. *Il combattimento di Tancredi e Clorinda* heet in handen van deze jonge fotografe een contemplatief parcours doorheen het geweld en de kitsch van de jacht. Haar interpretatie is geen opvoering maar een hertaling van de strijd der liefde die dit operastuk en deze installatie beheerst. Het wandelen langs Els Opsomers stilstaande en verstilde beelden blijkt bovendien een mooie spiegeling van het ingetogen zitten kijken en luisteren naar de wrede, bewegende videobeelden van Ana Torfs.

The Mind Machine

ALIEN

Het science fiction genre exploreert moeiteloos vreemde beschavingen op onnoembare planeten in sterrenstelsels lichtjaren ver van onze aarde verwijderd. Op zoek naar de fictie van de utopie radicaliseert zij de bevindingen van de huidige wetenschappen. Dolgedraaide wetenschappers, verlichte architecten en al te menselijke cosmonauten doorkruisen in dienst van geavanceerde technologieën de onbestemde

ruimte van de toekomst. Maar science fiction praat natuurlijk altijd over het hier en nu. Haar universum toont deze wereld zoals hedendaagse architecten als Peter Eisenman, Bernard Tschumi of Zaha Hadid hun ontwerpen demonstreren: als een schaalmodel dat geen nabootsing is. Als een fata morgana van het huidige dystopia.

Astrofysicus Stephen Hawking heeft alleszins dat vanuit zijn rolstoel aangetoond: de verste reis die iemand maken kan, is een inwaartse. De onmetelijke afstanden van het heelal kunnen niet optornen tegen de dichtheid van het menselijke brein. Ook de *Alien*-filmtrilogie deelt die opvatting. Elke film begint en eindigt met de slaap, zoals het een droom betaamt. Twee keer wordt de kijker de donkere zaal uitgestuurd, ontwakend uit een beklemmende nachtmerrie waarin onuitsprekbare mutanten uit de verste uithoeken van hoofdpersonage Ripleys onderbewustzijn lijken te ontspringen. De derde keer wordt dat vermoeden bevestigd, de diagnose is onmiskenbaar en onomkeerbaar positief: de koortsige, zieke Ripley draagt het monster in zich. Het heeft vermoedelijk toegeslagen in de slaapcocon tijdens hypersleep, tussen twee dromen, twee films in.

LIMBS THEOREM

De Oostenrijkse filmmaker Peter Kubelka maakt in 1960 een klankloze film slechts bestaande uit de ritmische opeenvolging van zwarte en witte beelden. De bruuske overgangen van licht naar donker, geïnspireerd door een zonsondergang over een weidse Afrikaanse vlakte, induceren een trance. De abstractie neigt naar gewelddadigheid: de

A. Quirynen, A.M.
Lambrechts en Peter
Misotten, *The Mind
Machine of Dr. Forsythe*